

School of vakantie?

Hebt u er eigenlijk al bij stil gestaan hoeveel deze vakantie kost? Natuurlijk, zult u zeggen, en het valt me reuze mee. De Euro maakt alles goed vergelijkbaar en laat zien dat de kosten voor levensonderhoud in Europa niet zeer uiteen lopen. Tanken is trouwens bijna overal goedkoper dan in Nederland. Concurrentie houdt de tarieven voor het vliegverkeer laag. Het is eigenlijk al met al verrassend goedkoop. Heerlijk zo'n vakantie.

Toch vergeet u zo de grootste kostenpost. De verborgen kosten. Economen noemen dat opportuiniteitskosten, de kosten verbonden met het feit dat u tijdens de vakantie geen andere dingen kunt doen dan vakantievieren. De opportuiniteitskosten zijn het gederfde inkomen, het inkomen dat u mist omdat u niet werkt. Dat valt voor de meesten van ons nogal mee, zult u zeggen, het salaris wordt immers tijdens de vakantie gewoon doorbetaald. Dat is juist, juist dezer dagen wordt bij velen weer een mooi bedrag bijgeschreven. Maar zou het salaris niet hoger zijn als u meer uren zou werken en minder uren vakantie had?

Misschien bent u niet overtuigd, maar hoe zit het met uw kinderen? Wat zijn hun opportuiniteitskosten? Als zij geen vakantie hebben, zitten ze op school. Op school leren ze. Leren is investeren in de toekomst. Investeren levert geld op; meer leren levert meer inkomsten in de toekomst. De opportuiniteitskosten van vakantie nu zijn lagere toekomstige inkomsten voor uw kinderen.

Om welke bedragen gaat het? Economisch onderzoek laat zien dat 1 jaar extra scholing ongeveer 4 procent aan extra inkomen oplevert. Stel eens dat de schoolvakantie met 1 week verkort werd. Op een totaal schoolleven, minimaal 10 jaar, maximaal 20, zou dat 10 à 20 weken onderwijs schelen. Dit is van een kwart tot een half schooljaar en komt dus neer op 1 à 2 procent extra inkomen. Ga uit van een maandinkomen van 5000 gulden, f 60.000 op jaarbasis. Dan komt het dus neer op een verschil van zo'n f 100 per jaar. Weinig, zegt u? Maar bedenk dan wel dat u dit bedrag het gehele werkzame leven, zo'n 40 jaar lang, moet rekenen. Vraag het uw kinderen! Ben je bereid nu 1 week minder vakantie te hebben als je inruil daarvoor, als je werkt, jaarlijks een bonus van f 100,- krijgt?

Vakanties zijn goed om even op adem te komen. De zomervakantie op scholen is echter te lang. Tijdens de vakantie vergeten leerlingen immers weer wat ze zich tijdens het schooljaar zo moeilijk eigen gemaakt hebben. Een vuistregel is dat het bij een vakantie van 8 weken minimaal 8 weken duurt om leerlingen weer op hetzelfde kennisniveau te brengen als voor de vakantie. Het duurt dus tot de herfstvakantie voordat de leerling weer weet wat hij begin juli al wist. Maar dan is het alweer vakantie. Zo is leren natuurlijk weinig efficiënt.

Ook in Nederland wordt gediscussieerd over de vraag of de klassengrootte verkleind zou moeten worden. Het idee is dat in kleinere klassen efficiënter gewerkt wordt en meer geleerd wordt, een idee dat door economisch onderzoek ondersteund wordt. Datzelfde onderzoek laat echter zien dat klassenverkleining een inefficiënt middel is om het doel te bereiken. Als het geld gebruikt zou worden om verlenging van het schooljaar te bekostigen, zou meer geleerd worden.

Ook macro-economisch gezien zijn er goede argumenten voor kortere schoolvakanties. De vergrijzing van de samenleving vormt een van de grootste problemen van de nabije toekomst. Ieder moet een offer brengen om de AOW ook in de toekomst betaalbaar te houden. Werkenden zullen tot na hun 65e moeten blijven werken. Scholieren kunnen nu een week vakantie offeren. Ze profiteren daar in de toekomst ook zelf van.

Eric van Damme